

7/1990. (IV. 23.) KVM rendelet

egyes természeti területek védetté, valamint helyi jelentőségű természetvédelmi területek országos jelentőségűvé nyilvánításáról, továbbá természetvédelmi területek határának módosításáról

A természetvédelemről szóló 1982. évi 4. tvr. végrehajtására kiadott 8/1982. (III. 15.) MT rendelet 11. és 13. §-ában foglalt felhatalmazás alapján — az érdekelt miniszterekkel egyetértésben — a következőket rendelem:

1. §

2. § (1) Védetté nyilvánítom „Ceglédi-rét Természetvédelmi Terület” néven a Cegléd 0151/2/a—b, 0151/4/a, 8194/4/d ingatlannyilvántartási helyrajzi számok szerinti 17,4 hektár kiterjedésű területet.

(2) A védetté nyilvánítás célja a fokozottan védett és veszélyeztetett pókbangó legnagyobb ismert hazai populációja, valamint egyéb ritka, értékes fajok által alkotott növénytársulás termőhelyének megóvása.

(3) A természetvédelmi terület kezelési szabályzatát a 2. számú melléklet tartalmazza.

(4) A védett természeti terület természetvédelmi kezelése a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóságának feladata.

3. § (1) Védetté nyilvánítom „Császártöltési Vörös mocsár (Őrjeg) Természetvédelmi Terület” néven a 3. számú mellékletben felsorolt ingatlannyilvántartási helyrajzi számok szerinti 930,2 hektár kiterjedésű területet.

(2) A védetté nyilvánítás célja a Duna—Tisza közti hátság nyugati, sajátos felszínfejlődési viszonyokat tükröző, valamint a hátságperem alatt kialakult nagy kiterjedésű mocsárvidék — mint vizes élőhely — kiemelkedő biológiai és tájképi értékeinek megóvása.

(3) A természetvédelmi terület kezelési szabályzatát a 4. számú melléklet tartalmazza.

(4) A védett természeti terület természetvédelmi kezelése a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóságának feladata.

4. §

5. §

6. § (1) Védetté nyilvánítom Hencidai Csere-erdő Természetvédelmi Terület néven a Hencida 064/3—4, 064/12—13, 065, 066/b—c, 071, 074/1—2, 080/1/c—d, g—k ingatlannyilvántartási helyrajzi számok szerinti 107,8 hektár kiterjedésű területet.

(2) A védetté nyilvánítás célja az Alföldön ritka, vagy csak itt előforduló növényfajok (pázsitos nőszirm, réti kardvirág, magyar zergevirág) termőhelyének és növényállományának megóvása.

(3) A védetté nyilvánított területre vonatkozó kezelési szabályzatot a 8. számú melléklet tartalmazza.

(4) A védett természeti terület természetvédelmi kezelése a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságának a feladata.

7. § (1) Védetté nyilvánítom „Tapolcafői-láprétek Természetvédelmi Terület” néven a Tapolcafő 01391/b, m, 01407, 01408/1—2, 01430/3/b, 01431/2 ingatlanylevántartási helyrajzi számok szerinti 12,8 hektár kiterjedésű területet.

(2) A védetté nyilvánítás célja a jelentős növénytani értéket képviselő zergeboglár és más védett növényfajok termőhelyének megóvása.

(3) A természetvédelmi terület kezelési szabályzatát a 9. számú melléklet tartalmazza.

(4) A védett terület természetvédelmi kezelése a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságának a feladata.

8. § (1) Védetté nyilvánítom „Bakonygyepesi zergebogláros Természetvédelmi Terület” néven az Ajka 0353/1, 0358/a—f, 0359/1/a—c ingatlanylevántartási helyrajzi számok szerinti 24 hektár kiterjedésű területet.

(2) A védetté nyilvánítás célja a természetvédelmi terület fő növénytani értékeinek, a zergeboglár (*trollius europeus*) termőhelyének megóvása.

(3) A terület természetvédelmi kezelési tervét e rendelet 10. számú melléklete tartalmazza.

(4) A Bakonygyepesi zergebogláros Természetvédelmi Terület természetvédelmi kezeléssel járó feladatait – a kezelési tervben foglaltaknak megfelelően – a Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság látja el.

9. §

10. § (1) Védetté nyilvánítom „Pacsmagi-tavak Természetvédelmi Terület” néven a Regöly és Tamási község határában levő, a 12. számú mellékletben felsorolt ingatlanylevántartási helyrajzi számok szerinti 485 hektár kiterjedésű területeket.

(2) A védetté nyilvánítás célja, hogy megőrizze a kivételes értékű vízi, vízparti biotóp állapotát és biztosítsa élővilágának fennmaradását, illetve szaporodását.

(3) A védett természeti terület természetvédelmi kezelését a Duna–Dráva Nemzeti Park Igazgatóság látja el.

(4) A terület természetvédelmi kezelési tervét a 13. számú melléklet tartalmazza.

(5) A területen mechanikus, elektronikus és egyéb olyan eszközöket – a gyepterkezeléshez felhasznált eszközök kivételével –, amelyek üzemeltetése, használata a terület élővilágát zavaró hanghatással jár, csak a természetvédelmi hatóság külön engedélyével lehet üzemeltetni, használni.

11. § (1) Védetté nyilvánítom „Ásotthalmi Láprét Természetvédelmi Terület” néven az Ásotthalmom 0159/9/a—s ingatlanylevántartási helyrajzi számok szerinti 94,9 hektár kiterjedésű területet.

(2) A védetté nyilvánítás célja a Duna—Tisza közti láprétek egy sajátos és különleges értékes növényvilággal rendelkező feltjének a megóvása.

(3) A természetvédelmi kezelési előírásokat a 14. számú melléklet szerinti kezelési szabályzat tartalmazza.

(4) A védett természeti terület természetvédelmi kezelése a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóságának a feladata.

12. § (1) Védetté nyilvánítom „Hódoséri Ciklámenes Természetvédelmi Terület” néven a Bakonyszentlászló 0229/2, 0231/5 ingatlanylevántartási helyrajzi számok szerinti 24,4 hektár kiterjedésű területet.

(2) A védetté nyilvánítás célja a jelentős növénytani értéket képező erdei ciklámen termőhelyének megóvása.

(3) A védett természeti terület természetvédelmi kezelése a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságának a feladata, a kezelésre vonatkozó szabályzatot a 15. számú melléklet tartalmazza.

13–14. §

15. § (1) Ez a rendelet 1990. május hó 1-jén lép hatályba.

(2) A rendelet 1., 2., 4., 6., 8., 9., 11., 14., 15. számú melléklete a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Értesítőben kerül közzétételre.

1. számú melléklet a 7/1990. (IV. 23.) KVM rendelethez

A Balmazújvárosi Nagyszik Természetvédelmi Terület kezelési szabályzata

1. Területfelhasználás, létesítmények elhelyezése:

A természetvédelmi területen minden területfelhasználás, létesítmények elhelyezése és használatba vétele engedélyezéséhez a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság (továbbiakban: HNP Ig.) hozzájárulása szükséges.

2. A vadon élő növények és állatok védelme:

a) A védett területen a vadon élő növényeket és állatokat pusztítani, tenyésztükben zavarni tilos.

b) A szikes tavak és a környezetükben kialakított védőzóna területén (a mellékelt térképvázlaton megjelölve) költési és utódnevelési időszakban minden zavaró tevékenység tilos, beleértve a gazdasági tevékenységet is.

c) A természetvédelmi területen a vadon élő növények és állatok gyűjtéséhez, a fokozottan védett madarak fészkelőhelyein fényképezéshez, filmezéshez vagy megfigyeléshez a HNP Ig. engedélye szükséges.

d) A kártékony élő szervezetek elleni védekezést úgy kell végezni, hogy az más vadon élő állat- és növényfajt ne veszélyeztessen.

3. Vizes élőhelyek védelme:

a) A természetvédelmi területen fokozott figyelmet kell fordítani a védett természeti állapot fenntartását szolgáló, optimális talaj- és felszíni vízháztartás és vízminőség biztosítására.

b) Az agyaggödrökből a víz elvezetése tilos.

4. Gyepkezelése:

a) A gyep művelési ágának megváltoztatása tilos.

b) A gyep művelési águknak megfelelően hasznosíthatók; a legelőkön juh és szarvasmarha legeltethető (a térképen jelölt területeken).

c) Sertés tartása a területen tilos.

d) A háztáji lúdtartás továbbra is megengedett, legfeljebb 1200 darabos összlétszámban.

f) A védett területen műtrágya- és vegyszerhasználat tilos.

g) A nagyüzemileg tartott házi ludaknak a védett területre való tömeges bejárását meg kell akadályozni.

5. Táj védelme:

- a) Az építmények és nyomvonalas létesítmények elhelyezésekor fokozott figyelmet kell fordítani a táj védelmére.
- b) Szilárd és folyékony hulladék, szemét és szennyvíz a természetvédelmi területen nem helyezhető el.
- c) A területen a szemét égetése tilos.
- d) A legelőket károsító és a védett állatokat zavaró közlekedés megakadályozására, a forgalom csak két, jelenleg is használt dűlő úton bonyolítható.

6. Látogatás:

- a) A természetvédelmi terület szabadon látogatható, kivéve a fészkelési időszakot (május–június), amikor a tavak és a körülöttük kialakított védőzóna területe csak a HNP Ig. engedélyével látogatható a fészkelőhelyek zavartalanságának biztosítása érdekében.
- b) A védett területen a játék, sport és egyéb hobbitevékenység és lóversenypálya, illetve a csordakút környéki részen megengedett.

2. számú melléklet a 7/1990. (IV. 23.) KVM rendelethez

A Ceglédi-rét Természetvédelmi Terület kezelési szabályzata

1. A jelenlegi művelési ágak nem változtathatók meg.
2. A terület műtrágyázása, vegyszeres gyomirtása, talajvízszint megváltoztatása, a flóra összetételének bármely módon történő átalakítása tilos. Kivételt képez a Gerje főcsatornán a KÖTI KÖVIZIG által végzett vegyszeres gyomirtás, amely továbbra is folytatható, mivel nem veszélyezteti a védett terület állapotát.
3. Április 1. és június 15. között a legeltetés csak a terület nyugati részében engedhető meg.
4. Az anyagnyerő helyen kialakult mocsár bármely módon való megváltoztatását meg kell gátolni.
5. A terület keleti szegélyén az illegális szemétszállítás megakadályozása érdekében műszaki lezárást kell alkalmazni.
6. A védett terület határait hatósági és kiegészítő táblákkal kell megjelölni.

3. számú melléklet a 7/1990. (IV. 23.) KVM rendelethez

A Császártöltési Vörös-mocsár (Őrjeg) Természetvédelmi Terület ingatlanyilvántartási helyrajzi számai

Császártöltés

222, 223, 224/a—j, 095/2, 096, 097, 098, 099/a—b, 0100. 0101/a—b, 0102, 0103/1/a—c, 0103/2/a—b, 0104, 0105, 0106/a—c, 0107, 0108/1/a—j, 0108/2/a—k, 0109, 0110, 0111,

0112, 0113/2/a—j, 0119, 0120, 0121, 0129, 0135, 0136, 0137, 0138, 0139, 0140/1, 0141, 0144, 0145, 0146/a—c, 0147/a—b, 0148, 0149/a—c, 0150/4/c, 0151/3

Homokmégy

0744/d, 0746, 0763/2, 0765, 0767/a—g, 0771, 0773/a—f, 0780, 0781/2/a—b, 0786/a—c, 0787, 0794/a—h, 0796, 0797, 0798, 0799/a—f, 0800, 0807, 0836/a—k, 0837/a—k, 0838, 0839, 0840/a—f, 0841, 0842, 0845/4/a—b, 0846/1/a—b, 0846/2, 0846/4, 0846/5/a—p, 0848/1/a—d, 0848/3/a—f, 0848/4—5, 0848/6/a—b, 0849, 0850

4. számú melléklet a 7/1990. (IV. 23.) KVM rendelethez

A Császártöltési Vörös-mocsár Természetvédelmi Terület kezelési szabályzata

1. Területfelhasználás és létesítmények elhelyezése:

A természetvédelmi területen minden területfelhasználás, létesítmények elhelyezése és használatba vétele engedélyezéséhez a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság (továbbiakban: KNP Ig.) hozzájárulása szükséges.

2. Vadon élő növények és állatok védelme:

a) A fokozottan védett madárfajok fészkeinek 500 méteres körzetében a költési és utódnevelési időszakban minden zavaró tevékenység tilos, beleértve a gazdasági tevékenységet is.

b) A védett területen a vadon élő növények és állatok gyűjtéséhez, a fokozottan védett madarak fészkelőhelyein fényképezéshez, filmezéshez vagy megfigyeléshez a KNP Ig. engedélye szükséges.

c) A kártékony élő szervezetek elleni védekezést úgy kell végezni, hogy az más vadon élő állat- és növényfajt ne veszélyeztessen.

3. Vizes élőhelyek védelme:

A TT területén fokozott figyelmet kell fordítani a védett természeti állapot fenntartását szolgáló, optimális talaj- és felszíni vízháztartás és vízminőség biztosítására.

4. Bányászat:

a) A tőzegkitermelés a természetvédelmi hatósággal egyeztetett módon folytatható a lehatárolt bányatelken belül. A TT-n a természetvédelemre vonatkozó jogszabályok előírásait úgy kell alkalmazni, hogy azok a jelenleg lehatárolt bányatelken belül a tőzegbányászat folytatását ne zárják ki, ugyanakkor a bányaművelés mielőbbi befejezését és az eredményes rekultivációt segítsék elő.

b) A bányászati szaktevékenységet a földtani, felszínalaktani értékek védelmét biztosítva, a védett élővilág életfeltételeinek kíméletével kell gyakorolni.

c) A védett terület földtani értékeinek megőrzése érdekében a bányatelken kívül nem engedhető meg a természetes terepalakulatok megváltoztatása (terepegyengetés stb.).

5. Szántók, kertek művelése:

a) A TT területén levő szántók és kertek művelési águknak megfelelően továbbra is hasznosíthatók.

b) A vegyszerek (műtrágya, növényvédő szer) használata megengedett, kivéve a repülőgépes vegyszerkijuttatást.

6. Gyeppek (rétek, legelők) kezelése:

a) A gyeppek művelési águknak megfelelően hasznosíthatók: a rétek kaszálhatók, a gyeppek legeltethetők.

b) Az általánosan védett rét típusú gyeppek kaszálása, a legelők legeltetése közös (gazdálkodási és természetvédelmi) érdek. A vegyes típusú használat lehetőségét, helyét és időtartamát azonban évenkénti egyeztetések során kell rögzíteni.

7. Erdők kezelése:

Az erdők kezelését az érvényben levő erdészeti üzemterveknek megfelelően kell elvégezni, a védetté nyilvánítás az erdőtervi előírásokban korlátozást nem igényel.

8. Nádasok kezelése:

a) A nád aratását a természetvédelmi szempontok figyelembevételével kell végezni.

b) A nádat, vízi növényzetet égetni nem szabad.

9. Vadállomány kezelése:

A TT területén a vadállomány kezelését a vadászati üzemterv szerint kell végezni.

10. Tájvédelem:

a) A TT területén az épületek külső megjelenésében a tájba illő népi építészeti formák alkalmazására kell törekedni.

b) A tájkép és az élővilág megőrzése érdekében területre menő vagy azt átszelő felszíni vonalas létesítményt nem lehet kialakítani.

c) A gépjármű-közlekedés – a természetvédelmi kezelési, hatósági és gazdálkodási feladatokat teljesítő járműveket kivéve – csak a kijelölt dülő utakon megengedett.

5. számú melléklet a 7/1990. (IV. 23.) KVM rendelethez

6. számú melléklet a 7/1990. (IV. 23.) KVM rendelethez

A Dámányadacsi-rét Természetvédelmi Terület kezelési szabályzata

1. Földhasználat:

A TT területén művelési ág változtatásának engedélyezéséhez a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság (továbbiakban: KNP Ig.) hozzájárulása szükséges.

2. Területfelhasználás és létesítmények elhelyezése:

A TT területén minden területfelhasználás, létesítmények elhelyezése és használatba vétele engedélyezéséhez a KNP Ig. hozzájárulása szükséges.

3. Vadon élő növények és állatok védelme:

a) A fokozottan védett madárfajok fészkeinek 500 méteres körzetében költési és utódnevelési időszakban minden zavaró tevékenység tilos, beleértve a gazdasági tevékenységet is.

b) A TT területén a vadon élő növények és állatok gyűjtéséhez, a fokozottan védett madarak fészkelőhelyein fényképezéshez, filmezéshez vagy megfigyeléshez a KNP Ig. engedélye szükséges.

c) A kártékony élő szervezetek elleni védekezést úgy kell végezni, hogy az más vadon élő állat- és növényfajt ne veszélyeztessen.

4. Vizes élőhelyek védelme:

a) Nem engedélyezhető a terület felszíni és talajvíz viszonyainak negatív megváltoztatása, a terület kiszáritása. Kívánatos azonban a vízviszonyok javítása, a felszíni vizek visszatartása. Ezért zsilipkezelési szabályzatot kell kidolgozni, amely pontosan meghatározza a csatornában és vízállásokban kívánatos vízszinteket.

b) A csatornák felújítását, illetve karbantartását követően a partrendezési munkákat haladéktalanul el kell végezni.

5. Szántók művelése:

A TT területén levő szántók eredeti művelési águknak megfelelően továbbra is hasznosíthatók. A vegyszerek (műtrágya, növényvédő szer) használata megengedett, kivéve a repülőgépes vegyszerkijuttatás lehetőségét.

6. Gyeppek (rétek, legelők) kezelése:

a) Gyepfelújítást csak a természetvédelmi hatóság hozzájárulásával lehet végezni.

b) A rét típusú gyeppek kaszálása július 20-tól természetvédelmi szempontból kívánatos. A gyeppek műtrágyázása, illetve intenzív hasznosítása nem megengedett. Kivételt képeznek a tájképi értékűként kezelt következő területek: 0178/1/a („C” mocsártól Ny-ra fekvő területe), 0173/7, 8, 0172 0164/7 DK-i része. Ezek a területek korlátozás nélkül kaszálhatók, illetve legeltethetők. A legelő típusú gyeppek július hónaptól legeltethetők.

7. Erdők kezelése:

A természetvédelmi területen levő erdőterületek kezelése az érvényes üzemterv szerint történik. A védetté nyilvánítás tényét az üzemtervbe be kell jegyezni.

8. Vadállomány:

A TT területén a vadállomány kezelését a vadászati üzemterv szerint kell végezni.

9. Tájvédelem:

a) A védett területen az épületek külső megjelenésében a tájba illő népi építészeti forrnák alkalmazására kell törekedni.

b) A tájkép és az élővilág megőrzése érdekében területre menő vagy azt átszelő felszíni vonalas létesítményt nem lehet kialakítani.

c) A gépjármű-közlekedés – a természetvédelmi kezelési, hatósági és gazdálkodási feladatokat teljesítő járműveket kivéve – csak a kijelölt dűlőutakon megengedett.

10. Látogathatóság:

A TT területe szabadon látogatható.

7. számú melléklet a 7/1990. (IV. 23.) KVM rendelethez

8. számú melléklet a 7/1990. (IV. 23.) KVM rendelethez

A Hencidai Csere-erdő Természetvédelmi Terület kezelési szabályzata

1. Területfelhasználás, létesítmények elhelyezése:

A természetvédelmi területen minden területfelhasználás, létesítmények elhelyezése és használatba vétele engedélyezéséhez a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság (továbbiakban: HNP Ig.) hozzájárulása szükséges.

2. A vadon élő növények és állatok védelme:

a) A védett területen a vadon élő növényeket és állatokat pusztítani, tenyésztükben zavarni tilos.

b) A védett növényeket károsítani, a növényt (gumóját, hagymáját, gyökerét stb.) kiszedni, virágait leszedni nem szabad.

c) A természetvédelmi területen a vadon élő növények és állatok gyűjtéséhez, vegyszerek alkalmazásához, a fokozottan védett madarak fészkelőhelyein a fényképezéshez, filmezéshez vagy megfigyeléshez a HNP Ig. engedélye szükséges.

d) A kártékony élő szervezetek elleni védekezést úgy kell végezni, hogy az más vadon élő állat- és növényfajt ne veszélyeztessen.

3. Vizek védelme:

a) Fokozott figyelmet kell fordítani a védett természeti állapot fenntartását szolgáló optimális talaj- és felszíni vízháztartás és vízminőség biztosítására.

b) A természetvédelmi területen levő vízfolyások tisztítása és kotrása vagy újabb ilyen létesítmények építése során kikerülő földet egyenletesen elterítve kell elhelyezni és ezeken a helyeken a tájjellegnek megfelelő növényzetet kell telepíteni.

c) A védett terület vízügyi kezelését az érdekelt környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság a természetvédelmi kezelő szervvel egyetértésben végzi.

4. Gyepkezelése:

a) A természetvédelmi területen a gyepkezelési ágaknak megfelelően művelhetők: a rét típusú gyepkezelés kaszálható, a legelő típusú gyepkezelés legeltethető.

b) A gazdaságos termesztéshez szükséges mértékű műtrágyázás megengedett.

5. Erdőkezelése:

a) A természetvédelmi területen levő erdők kezelését az erdőtervi előírásoknak megfelelően kell végezni.

b) Kivételt képez az 58 B erdőtervi területen kijelölt 1 ha-os terület, ahol a védett növények nagy egyedszámmal fordulnak elő. Itt az akácos letermelése utáni erdőfelújításnál talajművelés és kemikáliák használata tilos.

c) Az erdőművelési és fahasználati munkáknál a tölgy-kőris-szil ligeterdőkre, illetve a tatárjuharos lösztölgyesekre jellemző elegyes erdő kialakítására kell törekedni.

d) A védett növények termőhelyein a későbbi évek tisztítási és ápolási munkáit az aljnövényzet kímélésével és a megfelelő záródás biztosításával kell végezni.

e) Kisebbségi tisztítások kialakításával vagy fenntartásával a védett növények egyedszámát növelni kell.

f) Az erdőben a legeltetés tilos.

6. Nádasok kezelése:

a) A védett területen a nád aratása március 1. és november 30. között nem végezhető.

b) A nád és a vízi növényzet égetése tilos.

7. Tájvédelem:

a) A vonalas létesítmények (utak távvezetékek stb.) elhelyezésekor fokozott figyelmet kell fordítani a táj védelmére. Új létesítmény csak a természeti értékek sérelme nélkül biztosítható.

b) A természetvédelmi területen szemét lerakása vagy hulladék elhelyezése szigorúan tilos.

8. Látogatás:

a) A természetvédelmi terület szabadon látogatható.

b) Társadalmi események területen történő megtartása esetén a terület tisztántartásáról gondoskodni kell.

9. számú melléklet a 7/1990. (IV. 23.) KVM rendelethez

A Tapolcafői-láprétek Természetvédelmi Terület kezelési szabályzata

1. Területfelhasználás és létesítmények elhelyezése:

a) A természetvédelmi területen minden területfelhasználás, telekalakítás, létesítmények elhelyezése és használatba vétel engedélyezéséhez a Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság hozzájárulása szükséges.

2. Vadon élő növények és állatok védelme:

a) A védett területen a vadon élő növényeket és állatokat pusztítani, tenyésztükben zavarni tilos.

b) A védett növényeket károsítani, a növényt (gyökerét) kiszedni, virágait leszedni tilos.

c) A természetvédelmi területen a vadon élő növények és állatok gyűjtéséhez a Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság engedélye szükséges.

d) A kártékony élő szervezetek elleni védekezést úgy kell végezni, hogy az más vadon élő állat- és növényfajt ne veszélyeztessen.

3. Vizek védelme

a) Fokozott figyelmet kell fordítani a védett természeti állapot fenntartását szolgáló optimális talaj- és felszíni vízháztartás és vízminőség biztosítására.

b) A nedves láprét kiszáradását meg kell akadályozni. Lehetőséget kell keresni a talajvízszint emelésére a patak esetleges felduzzasztásával.

c) A patak tisztításából mederkotrásából származó földet egyenletesen, a növényállomány megsértése nélkül kell elteríteni.

4. Gyeppek védelme:

a) A gyeppek kaszálással hasznosíthatók a kaszálást évente egyszer, július végén vagy augusztusban lehetséges és szükséges elvégezni a növények magérése után.

b) A gyepterületeken legeltetni és állatokat áthajtani tilos, kivéve a 01430/3 B területet, ahol július 1. után a legeltetés megengedett.

c) A területen trágya és növényvédő szer használata tilos.

5. Táj védelme:

a) A nyomvonalas létesítmények elhelyezésekor fokozott figyelmet kell fordítani a táj védelmére.

b) A területen szemetet, hulladékot, egyéb szennyező anyagot elhelyezni tilos.

6. Látogathatóság:

A terület szabadon látogatható.

10. számú melléklet a 7/1990. (IV. 23.) KVM rendelethez

A Bakonygyepesi zergebogláros Természetvédelmi Terület természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi gyakorlati célkitűzések

– Őrizze meg a Bakonyaljára jellemző és veszélyeztetetté vált szittyós láprét (*Juncetum subnodulosi*), sásláprét (*Caricetum davallianae*) és kékperjés kiszáradó láprét (*Junco – Molinietum*) természetes és természetközeli társulásait.

– Biztosítsa a kiemelkedő botanikai értéket képviselő zergeboglár (*Trollius europaeus*), valamint az igen értékes lepke fauna (vérfű-boglárka lepke – *Maculinea teleius*) állományainak a megőrzését.

– Óvja meg ezen láprétek biológiai sokszínűségét, őrizze meg a területen élő további növény- és állatfajokat.

– Segítse elő a degradáció különböző fokán álló területek helyreállítását.

– Segítse elő a gyeppek területarányának a megőrzését és a spontán beerdősödés és becserjésedés folyamatának a megakadályozását.

– Segítse elő a terület természetes élővilágát veszélyeztető invazív növényfajok visszaszorítását.

2. Természetvédelmi stratégiák

– A zergeboglár és a vérfű-boglárka lepke állományainak (populációinak) fennmaradását a láprétek fenntartásával kell biztosítani.

- A láprétek megőrzéséhez meg kell gátolni a spontán cserjésedést és beerdősülést, az invazív növényfajok előretörését.
- A terület vízellátásának javításával, a Csigere-patak természetes állapotban tartásával és mellékcsatornáinak vizének gátakkal és zsilipekkel való lezárásával elő kell segíteni a láprétek fennmaradását.
- A terület csak kutatási és oktatási céllal látogatható, ezért a látogatás szabályozása és a tájékoztatás érdekében ismertető táblát kell elhelyezni a terület déli határán.
- Az erdők biológiai és genetikai sokféleségének megőrzése és gazdagítása.
- Fafajokban gazdag, elegyes, lehetőleg többszintű és vegyes korú erdők létesítése és fenntartása.
- A fafajmegválasztás során az őshonos fajok előnyben részesítése.
- Természetes felújítási módszerek alkalmazása a megfelelő ökológiai adottságokkal és faállománnyal rendelkező területeken.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. Művelési ághoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Gyepek kezelése

- Az aranyvesszővel (*Solidago ssp.*) borított gyepeken legalább három éven át, évente kétszer, majd utána évente egyszer szárazúzózni kell a területet. Ugyancsak szárazúzózni kell, június végén vagy július elején a náddal borított foltokat, azok eltávolítása érdekében.
- A terület legnedvesebb és legmélyebben fekvő lápréti részein évente egyszer, szeptember elején kézi kaszálást kell végezni.
- Kis traktoros kaszálást kell végezni évente legalább egyszer, az időjárástól függően június végén vagy július elején a terület többi részén, ott, ahol a kaszálórétek társulása foglal helyet.
- A kaszálásokat a fajgazdagság megőrzése miatt mozaikosan kell elvégezni, a kézi kaszálós területeken három részre osztva, mindig a terület egyharmadán, a géppel kaszált területen először a felén, majd négy részre osztva a területet, a negyedén kell elvégezni.
- A kézi és gépi kaszálással, valamint a szárazúzózással levágott növényi részeket ki kell vinni a területről.
- A zergeboglárról helyi magbegyűjtés után magszórást kell végezni az arra alkalmas területeken.
- A cserjésedő helyeken cserjeirtást, majd évente sarjleverést kell végezni a galagonya fajok (*Crataegus ssp.*), a veresgyűrű som (*Cornus sanguinea*), a fekete bodza (*Sambucus nigra*), a kökény (*Prunus spinosa*) és vadrózsa fajok (*Rosa ssp.*) visszaszorítása, elterjedésének megakadályozása érdekében.

3.1.2. Erdők kezelése

- Az égeresben – a mindenkor hatályos erdőtervben foglalt előírásokkal összhangban – a zergeboglár előfordulási helyein a zergeboglár fényigényéhez képest túlzott árnyékot adó fákat kell eltávolítani.

3.2. Művelési ághoz nem köthető kezelési módok, korlátozások és tilalmak

- A természetvédelmi területen tilos mindennemű újabb építési tevékenység, beleértve a nyomvonalas, közmű és vadászati létesítményeket is.
- A taposási károk miatt tilos a területen legeltetni.
- Az odvas fákat az egész területen kímélni kell.
- Egész évben tilos a területen tüzet gyújtani.

A Fenyőfői Ősfenyves Természetvédelmi Terület bővítési területének kezelési szabályzata

1. Vadon élő növények és állatok védelme:

a) A természetvédelmi területen a vadon élő növények és állatok gyűjtéséhez, a fokozottan védett madarak fészkelőhelyein fényképezéshez, filmezéshez vagy megfigyeléshez a Középdunántúli KÖVIZIG engedélye szükséges.

b) A kártékony élő szervezetek elleni védekezést úgy kell végezni, hogy az más vadon élő állat- és növényfajt ne veszélyeztessen.

2. Erdők kezelése:

a) A védett területeken folyó erdőgazdálkodást a MÉM a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium egyetértésével jóváhagyott erdőtervekben szabályozza.

b) Az erdei fenyő és lombbal elegyes faállományok vágásérettségi korát a fatermelési célú állományokénál 20-30 évvel magasabbra kell megállapítani az erdők egészségi állapotának figyelembevételével.

c) Törekedni kell az erdei fenyő elegyarányának növelésére a túlnyomóan lombos fafajok által elfoglalt területeken. A kedvezőtlen adottságú véderdő jellegű erdőkben elő kell segíteni a fenyő természetes felújítását. A keskeny sávokban végrehajtott véghasználati vágás, talajelőkészítéssel egybekötve fokozza a természetes felújítás sikerét. Pótlásokat és új telepítéseket helyi erdefenyő-magból nevelt kétéves csemetével kell végezni (2C, 19E erdőgazdasági üzemtervi jelű területeken).

d) A hótörések hatására az idősebb állományok sok helyen fellazultak, elligettedtek, elfüvesedtek. E területeken csak egészségügyi termelés, zártabb állományokban mérsékelt fahasználat végezhető (4A, 5D, 16A, 19C, 20B, C, 21E erdőgazdasági üzemtervi jelű területeken).

e) Az elmúlt időszak károsításai és a bauxitbányászat miatt jelentős túlhasználatok történtek, ezek fatömegét a tervezés során be kell számítani, és a fahasználatokat ennek megfelelően mérsékelni kell.

f) A fahasználatok során – különösen utak és nyíladékok mentén – „tanúfák” meghagyása kívánatos és szükséges.

3. Gyeppek (rétek, legelők) kezelése:

A gyeppek művelési águknak megfelelően hasznosíthatók: a rétek kaszálhatók, a gyeppek legeltethetők.

4. Vadállomány kezelése:

A védett területeken a vadállomány kezelését a vadászati üzemterv szerint kell végezni, a védettség a vadászatban korlátozást nem jelent.

5. Bányászat:

a) A bányászati tevékenység káros hatásait az erdőtársulásokra – folyamatos ellenőrző tevékenységgel – a lehető legkisebb mértékre kell visszaszorítani.

b) A rekultiváció végrehajtása során szorosan együtt kell működni a bányavállalattal.

12. számú melléklet a 7/1990. (IV. 23.) KVM rendelethez

A Pacsmagi-tavak Természetvédelmi Terület ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számai

Regöly

098, 099, 0100, 0101, 0102, 0103, 0104, 0105/1-2, 0185/1, 0185/3, 0185/4, 0186, 0189, 0190, 0191, 0192, 0193, 0194, 0195, 0196, 0197, 0198

Tamási

0739, 0740/1-2, 0741, 0742/2-3, 0743, 0744/1-3, 0745/1-3, 0745/5-6, 0746, 0747/1-2, 0748/1-2, 0749/1-3, 0750, 0751, 0752, 0770/2-3, 0770/7-8, 0770/10, 0770/14-15, 0770/18, 0770/20, 0770/33, 0770/39, 0770/41, 0770/48, 0770/50, 0770/51-52, 0770/54, 0770/58-60, 0770/63-64, 0770/67-72, 0770/74-75

Az aláhúzással jelölt helyrajzi számú ingatlanok az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet alapján európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek.

13. számú melléklet a 7/1990. (IV. 23.) KVM rendelethez

A Pacsmagi-tavak Természetvédelmi Terület természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

1.1. A területen található, főként nádasok, nedves rétek, fűz-nyár ligetek, őshonos fafajú vegyeserdők alkotta természetközeli állapotú élőhelyek (beleértve a közösségi jelentőségű élőhelytípusokat), valamint növény- és állattani természeti értékek (beleértve a közösségi jelentőségű fajokat) megőrzése, különös tekintettel a védett madárfajokra [kiemelten a cigányrécére (*Aythya nyroca*), kanalasgémre (*Platalea leucorodia*), harisra (*Crex crex*), békászósásra (*Aquila pomarina*), rétisásra (*Haliaeetus albicilla*)].

1.2. A területen található, országos viszonylatban is jelentős gémtelep, valamint az egyéb fészkelőhelyek és természetes környezetük megőrzése.

1.3. A területen található tavak és környezetük madárvonulási- és táplálkozóhelyként való fenntartása.

1.4. A terület természeti értékeinek tudományos kutatásához szükséges természeti feltételek biztosítása.

2. Természetvédelmi stratégiák

2.1. A nem őshonos, inváziós növényfajok visszaszorítása aktív természetvédelmi kezeléssel.

2.2. Természetvédelmi célkitűzéseknek alárendelt, azokkal összhangban álló gazdálkodási módok fenntartása a területen.

2.3. A láprétek és nedves kaszálók kaszálással (vagy legeltetéssel) való fenntartása.

2.4. A gémtelep és a nádasok fészkelőhelyei, valamint a ragadozómadár figyelő- és pihenőhelyek és környékük zavartalanságának fenntartása, az itt található faállomány megőrzése.

2.5. Újabb madár-táplálkozóhelyek létrehozása szántó területek természetvédelmi célú átalakításával (gyepesítés).

2.6. A leromlott állapotú, nem őshonos fajokból álló erdők fokozatos fajokcseréje.

2.7. Extenzív gazdálkodás bevezetése és fenntartása a terület szántóin. A felhagyott szántók átalakítása nedves rétekké, felnyíló erdőkké.

2.8. A természetvédelmi szemlélet erősítését segítő természetvédelmi bemutató, oktató és ökoturisztikai célú programok kidolgozása és megvalósítása.

2.9. Kutatások, növény- és állattani alapfelmérések végzése, ezt követően a változások folyamatos nyomon követése és dokumentálása, szukcessziós és regenerálódási vizsgálatok, vízgazdálkodási vizsgálatok végzése a terület természeti értékeinek minél teljesebb körű megismerése céljából.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása

a) A terület Tamási közigazgatási területéhez tartozó részén a fűz-nyár ligetekben és a mocsaras területeken mindennemű beavatkozás tilos. Nem a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: igazgatóság) természetvédelmi vagyongazdálkodásában lévő területek esetében az előírással érintett területek elhelyezkedéséről az igazgatóság rendszeresen, de legalább évente tájékoztatja a terület tulajdonosát vagy használóját.

b) A területen található gémtelep 200 méteres körzetében, valamint a ragadozómadár figyelő- és pihenőhelyeken meg kell őrizni az ott található faállományt. Az előírással érintett terület elhelyezkedéséről az igazgatóság rendszeresen, de legalább évente tájékoztatja a terület tulajdonosát vagy használóját.

c) A szükséges források rendelkezésre állása esetén mesterséges madárszigetet kell létrehozni a Regöly 0190/h ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számú földrészlet keleti részén található tóban.

3.1.2. Fajok védelme

a) Fokozottan védett madárfajok fészkeinek és a gémtelep 100 m-es sugarú, költési és fiókanevelési időszakban (február 1-jétől július 31-ig) 400 m-es sugarú körzetében mindennemű, zavarással járó tevékenység (erdő-, vad- és egyéb gazdálkodással kapcsolatos tevékenység, turizmus stb.) tilos. Az előírással érintett területek elhelyezkedéséről az igazgatóság rendszeresen, de legalább évente tájékoztatja a terület tulajdonosát vagy használóját.

b) Amennyiben a területen földön fészkelő védett madárfaj költ, az érintett gyepterület első kaszálását legkorábban a költési időszak után (július 20.) lehet elvégezni kizsároló kaszálási módokkal, vadriasztó lánc alkalmazásával. Az előírással érintett területek elhelyezkedéséről az igazgatóság rendszeresen, de legalább évente tájékoztatja a terület tulajdonosát vagy használóját.

c) Védett növény- és állatfaj egyedét begyűjteni (a kutatási céllal, hatósági engedéllyel végzett gyűjtést kivéve), az élővilágot zavarni tilos.

3.1.3. Látogatás

a) A terület 10 fő alatti létszámú csoportok számára gyalogosan szabadon látogatható, kivéve a fokozottan védett madárfajok fészkeinek 400 m sugarú körzetét, amely február 1–július 31. között nem látogatható. A gémtelepet és a nádasok fészkelőhelyeit költési, fiókanevelési időszakban (február 1–július 31.) tilos megközelíteni. A nem látogatható

területek határát a területre bevezető utak, ösvények mentén az igazgatóság évente tájékoztató táblával jelöli meg.

b) 10 fős létszámot meghaladó csoportos látogatás – előzetes egyeztetés alapján – az igazgatóság által biztosított szakvezetéssel lehetséges az előző bekezdésben meghatározott területi korlátozásokkal.

c) Kerékpározás, lovaglás során az utakról tilos letérni.

d) Technikai sporttevékenység nem végezhető a területen.

e) Gépkocsival történő közlekedés – a területen található közúton történő közlekedés kivételével – csak természetvédelmi kezelés céljából, jogszabályban előírt vízügyi feladatok ellátása céljából, valamint havária esetén és a területen található létesítmények karbantartásával, fenntartásával kapcsolatos munkák elvégzése érdekében a területen lévő földutakon, valamint a Koppány-patak depóniáján lehetséges.

3.1.4. Kutatás, vizsgálatok

a) Az igazgatóság természetvédelmi vagyonkezelésében lévő területen kutatás, kísérlet – az e rendelet hatálybalépésekor hatályos engedéllyel rendelkező szénhidrogén-kutatás kivételével – csak az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések elérése érdekében, vagy azokkal összhangban, az igazgatóság hozzájárulásával végezhető.

b) Az e rendelet hatálybalépésekor hatályos engedéllyel rendelkező szénhidrogén-kutatási tevékenység a terület táji és természeti értékeinek veszélyeztetése, károsítása nélkül végezhető.

c) Az engedélyezett kutatási tevékenység megkezdéséről az igazgatóságot legkésőbb a kutatási tevékenység megkezdése előtt 5 nappal tájékoztatni kell.

d) A területen végzett kutatások eredményeit tartalmazó tudományos publikációk egy-egy példányát a kutatást végzőnek el kell juttatnia az igazgatóságnak és az illetékes természetvédelmi hatóságnak.

3.1.5. Terület- és földhasználat

a) Ragadozógyérítést a területen fészkelő madárfajok költési időszakán belül (február 1–július 31.) csak szelektív élvefogó csapdázási módszerrel lehet végezni az igazgatóság előzetes tájékoztatásával.

b) Sózó, szóró létesítése tilos a területen.

c) Új építmény létesítése – az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítását szolgáló, vagy azzal összhangban álló építmény, továbbá az e rendelet hatálybalépésekor hatályos engedéllyel rendelkező szénhidrogén-kutatási tevékenység során létesítendő ideiglenes, illetve a kutatási tevékenység végeztével létesített állandó építmény kivételével – tilos.

d) Ipari tevékenység végzése tilos a területen.

3.2. Művelési ághoz vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Gyep (rét, legelő) művelési ágú területek kezelése

a) A kaszálóként kezelt gyepterületeket évente legalább kétszer kaszálni kell.

b) A legeltetett területeket tilos tartósan bekeríteni, a legelő állatok átmeneti elkerítésére villanypásztorot kell alkalmazni.

c) A gyepterületek feltörése, felülvetése, trágyázása tilos.

d) A gyepterületeken a vegyszerhasználat tilos, kivéve az inváziós növényfajok visszaszorítása céljából alkalmazott speciális növényvédőszeresek kijuttatását.

3.2.2. Nádas művelési ágú területek kezelése

A területen nádagzalkodás nem folytatható, de a nádasok gyomosodó 1–5 méter széles parti szegélyét és a vízelvezetők környékét rendszeresen kaszálni kell.

3.2.3. Erdők kezelése

a) A területen a folyamatos erdőborítást biztosító erdőfelújítási módok alkalmazására kell törekedni.

b) A meglévő, nem őshonos fajokból álló állományokat ütemezetten a termőhelynek megfelelő, őshonos fajokból álló vegyes faj- és korösszetételű erdővé kell alakítani.

c) Az erdőgazdálkodásra vonatkozó további részletes előírásokat a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 32. § (2) és (3) bekezdése alapján felülvizsgált érvényes erdőterv tartalmazza.

3.2.4. Halastó művelési ágú területek kezelése

a) Vízgazdálkodási és halgazdálkodási tevékenység csak az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban folytatható, különös tekintettel a madárvédelmi célkitűzésekre.

b) A halastavak kezelőjének rendszeresen egyeztetnie kell az illetékes természetvédelmi őrrrel a szükséges beavatkozásokról.

c) Törekedni kell a természetvédelmi szempontból ideális 1–1,5 méteres vízszint fenntartására.

d) Gondoskodni kell a Regöly 099/b helyrajzi számú földrészleten elhelyezkedő 6-os számú tó halászati hasznosításból való kivonásáról, és ott további élő- és táplálkozóhely létrehozásáról a területen élő halevő madarak számára.

e) Gondoskodni kell a halastavak rendszeres kotrásáról.

3.2.5. Művelés alól kivett területek kezelése

Az árokpártokat és a vízelvezető csatornák környékét kaszálással kell gyommentesíteni.

14. számú melléklet a 7, 1990. (IV. 23.) KVM rendelethez

Az Ásotthalmi láprét Természetvédelmi Terület kezelési szabályzata

1. Vadon élő növények és állatok védelme:

a) A természetvédelmi területen a vadon élő növények és állatok gyűjtéséhez a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság engedélye szükséges.

b) A kártékony élő szervezetek elleni védekezést úgy kell végezni, hogy az más vadon élő állat- és növényfajt ne veszélyeztessen.

2. Gyeppek kezelése:

a) A természetvédelmi kezelő az I. fokú természetvédelmi hatósággal egyeztetve kijelöli a terület legértékesebb, 10–15 ha nagyságú részét.

b) A kijelölt gyepterületen a KNP Igazgatósága, mint első fokú természetvédelmi hatóság és a Csongrád Megyei Természetvédelmi Egyesület kezdeményezi és az eredeti kezelővel (Szegedi ÁG) egyetértve lebonyolítja a kezelői jog átvételét. A kezelői jog átvételétől számítva az új kezelő gondoskodik a gyepterület hasznosításáról.

c) A legértékesebb részek kezelői jogának átvételéig, illetve annak meghiúsulása esetén az eredeti kezelő, illetve a használó a gyepterületet évi egyszeri kaszálással (augusztus 1-jétől), vegyszerek használatát kizárva hasznosíthatja.

3. Erdők kezelése:

a) A védett terület megmaradó nagyobb hányadán a terület kezelője végrehajtja az erdőtelepítési terveit őshonos, vagy honosult fajokkal (akác, szürke nyár, tölgy stb.).

b) A telepített erdőkben fahasználati gazdálkodást lehet folytatni az érvényes üzemterv szerint, kivéve:

- a vegetációs időben végrehajtott véghasználatot,
- és a kivételes esetekben teendő intézkedéseket, amelyeket a természetvédelmi kezelő és a használó együttesen határoz meg.

4. Vizes élőhelyek védelme:

A védett terület kezelői közreműködnek abban, hogy a terület felszíni és talajvízviszonyai tovább ne romoljanak, illetve lépéseket tesznek a vízviszonyok javítására.

b) A nád és vízi növényzet égetése tilos.

5. Vadállomány kezelése:

a) A védett területen a vadállomány kezelését a vadászati üzemterv szerint kell végezni, a védettség a vadászatban korlátozást nem jelent.

6. Tájvédelem:

A táj jellegének és természeti állapotának megóvása érdekében:

a) A nyomvonalas létesítmények, építmények (utak, vezetékek stb.) elhelyezésekor fokozott figyelmet kell fordítani a táj védelmére.

b) A védett területen szemét és hulladék elhelyezése tilos.

15. számú melléklet a 7/1990. (IV. 23.) KVM rendelethez

A Hódoséri ciklámenes Természetvédelmi Terület kezelési szabályzata

1. A védett erdőterületeket természetvédelmi elsődleges rendeltetésre kell besorolni az erdészeti üzemtervben.

2. Nem szabad semmi olyan tevékenységet folytatni, amely a védett terület jellegét, természeti értékeit veszélyeztetné.

3. Az erdőgazdasági tevékenységet a MÉM és KVM egyetértésével jóváhagyott erdőtervekben kell szabályozni. Tarvágás a területen nem végezhető. Helyette szálalást vagy hosszabb időn át tartó felújító vágást kell alkalmazni, hogy a ciklámen állandó árnyékban legyen.

4. Újraterelítés csak a területen őshonos fafajokkal végezhető.